

Харківський УНІВЕРСИТЕТ

Орган парткому, ректорату, комітету ЛКСМУ, профкому і місцевому Харківському
ордена Трудового Червоного Прапора державного університету імені О. М. Горького

№ 20 (934)

Субота, 31 травня 1958 р.

Ціна 20 коп.

Вдосконалювати форми і методи роботи в мережі партійної освіти

ВЕЛИКИЙ Ленін вчив: чим вище політичний рівень мас, тим активніша їх участь у будівництві комунізму, тим ширша і різноманітніша їх ініціатива та творча самодіяльність.

Головне завдання партійної пропаганди — озброєння комуністів знанням основ марксизму-ленінізму, глибоким розумінням внутрішньої та зовнішньої політики Комуністичної партії та Радянського уряду. Вся система партійної освіти повинна виховувати у членів партії комуністичну ідейність, непримиренність до будь-яких проявів буржуазної ідеології.

У цьому навчальному році в системі партійної освіти партійні організації факультетів прагнули закріпити і розвинути жвавий інтерес до вивчення марксистсько-ленінської теорії, вдосконалювати форми організації навчання. Досвід свідчить про те, що у поточному навчальному році партійні організації багато уваги приділяли цій важливій ділянці. Партійний комітет, факультетські партійні бюро неодноразово обговорювали питання, пов'язані з навчанням комуністів, конкретно керували роботою теоретичних семінарів і гуртків.

В теоретичних семінарах навчаються майже всі викладачі та лаборанти факультетів. Найбільшого розповсюдження набули філософські семінари, в яких наші біологи, хіміки, геологи, історики, філологи та інші спеціалісти по-

глиблено вивчали корінні питання марксистсько-ленінської теорії, пов'язуючи їх з життям. На заняттях семінарів, як правило, заслуховувалась одна основна доповідь та дві-три співдоповіді. Керівники семінарів обирали такі теми, які забезпечували розгортання дискусії, широкий обмін думками. Так, наприклад, доповідь В. П. Макридіна «Поняття і обґрунтування виду у палеонтології» викликала жваву дискусію, яка тривала протягом двох занять. Те ж саме слід сказати і про доповідь біолога Ю. М. Прокудіна «Форми якісних змін у живій природі». Викладачі біологічного факультету вважають за доцільне публікувати кращі доповіді, які були заслухані на заняттях теоретичних семінарів. До цієї цінної пропозиції слід прислухатись.

На заняттях семінару філологів глибоко вивчалася тема «Марксистсько-ленінське вчення про партійність і народність літератури» у світлі праці М. С. Хрущова «За тісний зв'язок літератури і мистецтва з життям народу». Доповіді і виступи відзначалися широтою постановки актуальних проблем естетики, носили бойовий характер, в них викривався сучасний ревізіонізм.

Добре працював семінар викладачів історичного факультету. Там розробляли велику і важливу тему: «Питання побудови соціалізму в працях В. І. Леніна». З метою обміну досвідом керівник

семінару Г. Ю. Немірова побувала на заняттях семінару медичного інституту.

Особливо активну участь в роботі семінарів брали викладачі тт. М. П. Воловик, В. І. Махінко, В. Г. Шахбазов (біофак), Д. Т. Гук, В. Л. Віленкін, С. І. Проходський, М. В. П'ятигорський (геофак), Я. О. Побіленський, С. І. Сідельников, Б. А. Шрамко (істфак), В. М. Боянович, Г. Ф. Коломієць, П. А. Моргун, О. М. Ткаченко (філфак) та інші.

Партійні бюро організували роботу семінарів з врахуванням специфічних особливостей життя первинних організацій. Більш раціонально побудувати роботу семінарів вирішили філологи. Хіміки вважають за необхідне один з двох семінарів з політичної економії перетворити на філософський семінар.

Слід, однак, зазначити, що партійні бюро факультетів все ще недостатньо контролювали роботу викладачів, які вивчають марксистсько-ленінську теорію самостійно.

Підсумки навчального року в системі партійної освіти свідчать про те, що викладачі, лаборанти, технічний персонал університету зробили багато в підвищенні свого ідейно-політичного рівня. Партійні організації і надалі повинні приділяти постійну увагу політичному навчанню комуністів, вдосконалювати форми і методи роботи.

СЬОГОДНІ В НОМЕРІ:

- ✦ Закінчився учбовий рік в мережі партійної освіти.
- ✦ На порядку денному — Марс і Місяць.
- ✦ Партійне життя (добірка).
- ✦ Розмова про культуру? Це цікаво.
- ✦ Трибуна профорга. Добре попрацювали.
- ✦ Говорить географічний факультет.
- ✦ Інформація.

◆◆◆

УНІВЕРСИТЕТУ

Знов біля карт, діаграм, приладів стоять студенти різних факультетів і груп: ідуть екзамени.

На географічному факультеті наш кореспондент побачив ось таку картину. Він фотографував її. А потім дізнався, що відповідав студент III к. «Б», фізгеограф І. Глінський, який одержав «відмінно».

Так, сесія почалась.

Короткий репортаж про неї дивись на 3-й сторінці нашої газети.

У комсомольську копилку

З ентузіазмом працюють студенти на будівництві нових корпусів університету, в саду ім. Шевченка. Їх внесок у комсомольську копилку зростає щодня. Сьогодні він уже дорівнює близько 6 000 крб.

Питання про спорт — на засіданні Вченої ради

На одному з останніх засідань Вченої ради університету було обговорено питання про стан спортивної роботи в університеті. З доповіддю виступив завідувач кафедри фізичного виховання та спорту А. Н. Кравченко.

Вчена рада накреслила конкретні заходи щодо дальшого розгортання роботи спортивної кафедри та будівництва спортивної бази університету.

Перемога легкоатлетів

Харківський комітет по фізичній культурі та спорту при виконкомі Харківської обласної ради депутатів трудящих нагородив грамотою команду легкоатлетів університету, що зайняла III місце по Харківській зоні у Всесоюзних студентських іграх 1958 року.

ВДАЛИИ ЗАХИСТ

Вдумливістю і науковою зрілістю відзначаються дипломні роботи випускників російського та українського відділень. Захист відбувався в атмосфері робочої напруженості і був дуже цікавим.

Пригадується захист Світланою Коломієць (керівник П. Я. Корж) своєї роботи про історичні романи Івана Ле. Розробляючи тему, студентка листувалась з письменником, і це допомогло їй відстояти свої твердження перед комісією.

Змістовними були ро-

боти Ю. Калужного (керівник М. І. Кенігсберг) про роман Яновського «Вершини»; румунської студентки Є. Боднарюк (керівник П. І. Мартен'янов) про говірку свого села та інші.

На російському відділенні особливо відзначалися роботи М. Іванової, С. Розет, Н. Вайншенкер та ряду інших випускників.

Дипломні роботи захищені. Зараз п'ятикурсники складають Державний екзамен з історії КПРС.

О. ГОРСЬКИЙ.

На порядку денному — Марс і Місяць

Харківська обсерваторія — важливий науково-дослідний центр по вивченню планет. І тому не випадково на цей раз робота пленуму комісії з фізики планет Астрономічної ради Академії наук СРСР проходила в Харкові. Наукові працівники з Москви, Ленінграда, Алма-Ати, Казані, Абастумані зібрались, щоб підбити підсумки досліджень і намітити дальші завдання. Радянські вчені радо вітали директора Нанкінської обсерваторії професора Чжан Юй-чже та інших гостей з Китайської Народної Республіки. Китайські друзі палко підтри-

мали пропозицію радянських вчених про спільну роботу в галузі вивчення планет. «Це не тільки розширить можливості досліджень, а й зміцнить наші братні зв'язки», — сказав професор Чжан Юй-чже.

Нещодавно радянська наука досягла нового величезного успіху — на орбіту був виведений третій радянський штучний супутник Землі. Недавеки той час, коли людина зможе не тільки бачити космічні тіла в окуляр телескопа, а й побувати на них. Місяць і Марс — ось дві планети, на які

в недалекому майбутньому має вперше ступити нога людини.

В своїх спостереженнях Марса у період великого протистояння 1956 року вчені охопили найбільш цікаві проблеми вивчення цієї чудової планети. На кількох радянських обсерваторіях — Харківській, Ленінградській, Сталінградській та інших були зроблені різноманітні знімки Марса. З важливими висновками про результати обробки своїх спостережень виступили харківські астрономи М. П. Барабашов та І. К. Коваль. Директор астрономічної обсерваторії Ленінградського університету В. В. Шаронов розповів про результати візуального порівняння яскравості і кольору поверхні Марса із зразками, що вкривають земні пустелі. Про незвичайні зміни яскравості й кольору світлої області Аргіри на Марсі повідомили представники Всесоюзного астрономо-геодезичного товариства В. А. Бронштейн і його учениця студентка О. Б. Ржаніцина.

Понад півстоліття налічує наукова гіпотеза про те, що на Марсі може існувати життя. Але остаточно довести це твердження важко і зараз. Істотним для розв'язання цієї проблеми є питання: чи зовсім гладка поверхня темних областей Марса, як скажімо, поверхня земних пустель, чи нерівна, вкрита листям або травою. Відомо, що гладка поверхня

відбиває світло інакше, ніж нерівна. На цьому і ґрунтують багато своїх досліджень вчені. Одержані ще раніше дані дозволили зробити висновок, що поверхня світлих областей Марса і так званих «материків» в основному рівна і за своїми відбиваючими властивостями близька до піску. Зроблені порівняння із зразками земних пустель не спростували цього твердження. М. П. Барабашов та І. К. Коваль в результаті своїх спостережень дійшли висновку, що темні плями Марса, так звані «моря» більш зриті й нерівні, ніж марсіанська «суша».

Незадовго до великого протистояння 1 вересня 1956 року на Марсі несподівано зникла полярна шапка — яскрава область, що оточує південний полюс планети. Звичайно ця шапка весною тане досить рівномірно. Але тут вона зникла майже раптово і так само несподівано появилася знову через два тижні. Що ж сталося? Чи наслідок це атмосферних змін або якихось інших явищ, що відбувались безпосередньо на поверхні? Вчені схилились до першої думки. «Очевидно, в атмосфері розігралася грандіозна буря і велика жовта хмара сховала шапку», — таку думку висловив у своїй доповіді М. П. Барабашов. Навряд чи ця хмара складалася з піску, як вважалося раніше. До-

(Закінчення див. на стор. 3).

ВАЖЛИВА СКЛАДОВА ЧАСТИНА ІДЕЙНОГО ЖИТТЯ ФАКУЛЬТЕТУ

Головне завдання партійного бюро і керівників теоретичного семінару викладачів філологічного факультету зводилося до того, щоб наблизити роботу семінару до вимог життя, розвивати ініціативу і активність всіх учасників.

Успіх залежить перш за все від правильного вибору тематики. Її не довелося вигадувати: вона була підказана самою практикою розвитку літератури та естетики наших днів і перш за все відомим виступом М. С. Хрущова «За тісний зв'язок літератури і мистецтва з життям народу». «Партійність і народність радянської літератури» — так була сформульована загальна проблема, яку розробляли в поточному році учасники семінару.

Була заслухана докладна доповідь О. Г. Розенберга про програмне значення виступів М. С. Хрущова для радянської літератури та літературознавства. Потім у доповіді М. Г. Зельдовича було дано характеристику стану і завдань наукового дослідження проблем партійності та народності літератури.

Наступні заняття семінару були присвячені конкретизації основних питань, з яких складається ця проблема.

«Вчення Леніна про партійність і народність літератури» (В. М. Боянович), «Основне значення принципу партійності в розвитку радянської літератури» (В. О. Мосенцев), «Боротьба партії на сучасному етапі за партійність і

народність літератури» (М. І. Кенігсберг), — такі теми були заслухані на наступних заняттях семінару.

Активності учасників сприяло й те, що крім основної доповіді на засіданні заслуховувались два-три заздалегідь підготованих виступи по окремих питаннях теми.

Є підстави вважати, що за останній час робота семінару викликає значний інтерес учасників, допомагає колективному обговоренню актуальних проблем теорії. Але це — перші результати, на яких зупинятися, зрозуміло, не можна. На факультеті виникли вже плани реорганізації семінару — поділу його на дві секції: лінгвістів та літературознавців. І це цілком справедливо, тому що дасть можливість врахувати своєрідність інтересів, виникне можливість провадити справді жваві дискусії.

Необхідно так розробити тематику занять, щоб вона охоплювала (доповідями, повідомленнями тощо) всіх учасників семінару. Це допоможе контролювати самостійну роботу комуністів і активізує їх участь у семінарі.

Можна сподіватися, що ці та інші заходи себе виправдають, що теоретичний семінар буде корисною і необхідною складовою частиною ідейного життя філологічного факультету.

М. ЗЕЛЬДОВИЧ, доцент,
кандидат філологічних наук.

В ГУРТКУ ПОЛІТОСВІТИ

Заняття гуртка співробітників видавництва по вивченню історії КПРС розпочались вчасно, 2 жовтня 1957 р.

Після першого організаційного заняття гурток розпочав систематичну роботу згідно з планом, який був побудований з урахуванням загальної підготовки гуртківців і включав найбільш важливі і

складні для вивчення питання історії КПРС.

На заняттях слухачі виступали з доповідями, які обговорювались потім усіма присутніми. На закінчення керівник гуртка підводив підсумки заняття, подавав план наступного.

Значна увага приділялась вивченню матеріалів ювілейної сесії Верховної Ради СРСР, грудневого та лютого-

го Пленумів ЦК КПРС. Спеціальне заняття ми присвятили 40-річчю Радянської України.

Заняття відбувались досить активно.

Основним недоліком роботи гуртка була його малочисельність. Іноді доводилось порушувати календарний план і переносити заняття. Слід зазначити також, що деякі члени гуртка, як наприклад, Якимен-

ко, не завжди готувались до занять і були пасивними слухачами.

Незважаючи на ці недоліки, є всі підстави сподіватися, що участь у роботі гуртка принесла певну користь слухачам в справі підвищення їх ідейно-теоретичного рівня.

Н. ТЕРЕЩЕНКО,
керівник гуртка,
кандидат історичних наук.

На партзборах факультету

Доцент М. О. Демченко на відкритих партійних зборах географічного факультету розповів присутнім про рішення травневого Пленуму ЦК КПРС. Накреслені партією заходи по всебічному розвитку хімічної промисловості сприятимуть подальшому могутньому розвитку усіх галузей народного господарства, забезпечать значне підвищення життєвого рівня радянського народу. Їх виконання буде великим внеском у справу будівництва комуністичного суспільства в нашій країні.

М. В. П'ятигорський, Г. П. Дубинський, Е. А. Майківська та інші, що виступали на зборах, говорили про повсякденне піклування партії і уряду, про благоустрій радянського народу, говорили, що здійснення рішень Пленуму допоможе розв'язати важливе завдання — наздогнати передові капіталістичні країни по обсягу промислової продукції на душу населення.

Багато уваги виступаючі приділяли завданням, що стоять

перед всім колективом географічного факультету. З метою широкішої популяризації історичних рішень серед студентів і трудящих міста необхідно вивчити матеріали Пленуму на політзаняттях, широко відобразити значення цих рішень в курсах, що читаються (економічна географія СРСР та УРСР; ґрунтознавство; основи індустріального виробництва та ін.).

Викладачі факультету повинні прочитати лекції для трудящих міста, у підшефному колгоспі, у школах та для будівельників університету. В учбових кабінетах слід підібрати матеріал для наочної ілюстрації рішень Пленуму.

У науковій роботі співробітників кафедр, в ході виробничої практики буде приділено значну увагу питанню про розвиток хімічної промисловості. Рішення травневого Пленуму найдуть відображення на сторінках стінної преси.

Партзбори обговорили також питання про виконання наукової тематики за 1957/58 учбовий рік. Доповідач — декан факультету доцент Трипілець. У дебатах виступили Віленкін, Ковальов, Прохоський та ін., які докладно зупинилися на питаннях подальшого покращання наукової роботи на факультеті, публікації наукової продукції, підготовки до наукових експедицій тощо.

Першочерговими завданнями кафедр є виконання тем, пов'язаних з районуванням території Харківського економічного району, та успішне завершення спостережень за програмою третього МГР.

І. ВОЛОДЬКО.

ДОБРЕ ПОПРАЦЮВАЛИ

ТРИБУНА ПРОФОРГА

Я хочу розповісти, яких позитивних наслідків досягла профспілкова організація хімічного факультету протягом навчального року.

Велику роль у нашій роботі відіграло те, що центром усіх галузей роботи: учбової, наукової, політико-виховної, побутової, культмасової та інших була профспілкова група.

З самого початку року профорги всіх груп систематично перевіряли відвідування лекцій та успішність студентів.

На II курсі у I-й групі був студент Лобанов, уся поведінка якого свідчила, що він не хоче виправитися, не хоче вчитися взагалі. І вірно зробили комсомольська і профспілкова організації курсу, поставивши перед деканатом питання про виключення його з університету, що й було зроблено. Але до тих, хто бажає навчатися, постійно була привернута увага громадськості. У другій групі I курсу, де серед 23 студентів налічується 7 виробничників, з перших днів навчального року була організована товариська допомога. Внаслідок систематично подаваної допомоги зимову екзаменаційну сесію всі вони склали успішно.

В тих випадках, коли була необхідна допомога викладачів, профспілковий актив груп своєчасно ставив питання про це. Так, на групових зборах III курсу було прийнято рішення прохання викладача провадити колоквіуми з фізичної хімії (це одна з складних дисциплін на факультеті). Коли в цій групі пройшло кілька колоквіумів, студенти не боялися складати залік в сесію і склали його всі успішно. Такі приклади можна навести багато. Виправдала себе і така форма організації академічної роботи як виробничі наради студентів з викладачами. Ці наради допомагали і в багатьох інших відношеннях.

Важлива ділянка навчання на нашому факультеті — лабораторні роботи. Їх проведення теж контролюють профорги. Хід лабораторних занять систематично висвітлювався у стінній пресі і це також допомагало усуненню недоліків.

В тому, що з 20 боржників, які були на факультеті після зимової сесії, зараз немає жодного, є велика заслуга профспілкових організацій груп.

Брати участь у проведенні політико-виховної роботи серед студентів профорганізації груп також вважають своїм прямим обов'язком. Кожен профорг слідкує за регулярним проведенням політгодин, їх відвідуванням студентами. Групи часто самі пропонують тему наступної політгодини і потім активно її обговорюють.

Профоргми факультету регулярно проводяться такі масові заходи, як культпоходи в кіно, театри. Традицією для хімфаківців стало колективне відвідування кінотеатру «Хроніка». Бажаючи при цьому було б, щоб влаштовувались групові обговорення проглянутого, чого поки що робиться мало.

Разом з побутомісією кожного курсу профорги протягом навчального року відвідали всіх кутковиків, детально ознайомились з їх житловими умовами і склали акти обслідування. Разом з відповідальним за побутову роботу від факультетського бюро профорги раз на місяць проводили рейди по кімнатах гуртожитку. Так, рейд у лютому показав, що в поганому санітарному знаходиться кімната 134. Відразу ж на факультеті це стало відомо через газету «Фільтр».

З того часу стан кімнати покращав. Було також відзначено і ряд хороших кімнат: ми пишаємось тим, що кімнати 50 і 166 є найкращими в усьому гуртожитку, і про це теж знають на факультеті. Профорги нашого факультету, працюючи в тісному контакті з комсомольською організацією, прагнуть того, щоб кожен студент мав і виконував громадське доручення. І саме там, де комсомольські і профспілкові бюро курсів зуміли залучити до активної роботи всіх студентів, — там завжди можна бачити позитивні наслідки.

Н. КОБА, голова профбюро
хімічного факультету.

*Як хочеться зірвати босоніжки,
Втопити в прохолодні трави ноги,
Грудьми вітри притримати хоч трішки
І налігати молодика за роги.*

*Уранці побіжу я пити роси,
До ниви запашиної притулюся,
Сплету гречкам м'які пахучі коси,
І поцілую довгі житні вуса.*

*Під кручею зорить одна криниця,—
Її копали предки там здавна,—
Вода холодна в ній, дзвінка, мов криця,—
Цілющу вип'ю жадібно до дна.*

*До ранку в хвилюванні не засну,
Хоч напливають, мучать хвилі втоми!
Люблю, люблю всю землю голосну!
Але.. як це чудово бути дома!*

Л. АНУПРІЄНКО, студентка
IV курсу геологічного факультету.

Історичний факультет напередодні сесії

Колектив історичного факультету, як і інших факультетів університету, вступив у відповідальний період завершення учбового року.

Питання, пов'язані з підготовкою до наступної екзаменаційної сесії, обговорювались на засіданні партійного бюро, на засіданнях кафедр, а також на загальних зборах партійної, комсомольської, профспілкової організацій. Деканат провів значну підготовчу роботу: своєчасно був складений розклад заліків та екзаменів; в учбових кабінетах організовано 2-змінне чергування лаборантів. Викладачі усіх кафедр провадять консультації.

Студенти історичного факультету в основному сумлінно готуються до сесії.

Є, однак, невелика групка студентів, які несерйозно ставляться до своїх обов'язків. Студенти Хаєт, Андрієнко, Дегтяр, Косиченко, Файнштейн, Перов ліквідували академзаборгованість лише в травні, що, безумовно, негативно позначилось на їх учбовій роботі і, зокрема, на підготовці до сесії. Ще гірше справи у студентів Міщенко, Конишевської, Живуліної, що ліквідували академзаборгованість зовсім нещодавно. Деякі (Петлай, Сокольський, Гінзбург, Рудченко та ін.) затягнули закінчення своїх курсових робіт.

Наші громадські організації повинні зараз зосередити всю свою увагу на питанні успішного проведення сесії. Студентам треба добре продумати організацію свого щоденного робочого часу. Тільки праця, вперта, вміло організована зуміє, забезпечити успішне складання весняної екзаменаційної сесії.

В. СОЛОДОВНИК, член
партбюро, відповідальний за
академроботу.

БУДНІ СЕСІЇ ПОЧАЛИСЬ

На більшості факультетів ще вчасно, по дзвоник, розпочинаються лекції, але сесія, весняна сесія 1957—58 учбового року, все більше входить у свої права.

В цьому легко переконатися по стурбованих обличчях студентів, по тому, що деякі засиджуються за книгами і конспектами далеко за північ, але не тільки по цьому. Загляємо на факультети, пройдемо по аудиторіях.

Спочатку, зрозуміло, слід завітати на геологічний факультет, який є постійним піонером весняних сесій. Тихесенько підчиняємо двері одній з аудиторій. Так і є! Знайома картина. За столом викладач і студент. Викладач мовчить, студент говорить, одночасно схвильовано згортаючи і розгортаючи якийсь папірець. Йде екзамен. Але ось доцент В. П. Шерстюк бере у руки матрикул. Разом з четверокурсником-гідрогеологом Віктором Терешенком (це саме він відповідав) полегшено зітхаємо і ми. А В. П. Шерстюк упевнено виводить «відмінно». Це вже третє «відмінно» в цій заліковій книжці протягом сесії, що триває.

Фото № 2.

П. Г. Білик. Володимир Космачов відповідає впевнено. Видно, що до екзамену підготувався добре. «Приємно поставити «відмінно», — каже доцент Білик. Не будемо йому заважати (Фото № 2).

А в аудиторії ці «більш рішучі» теж хвилюються. Г. Макуха відповідає непогано, але все ж і не блискуче. (Фото № 4).

— Добре, — каже викладач.

Фото № 1.

Залишається лише побажати Вікторові подальших успіхів (Фото № 1).

Продовжуючи подорож по геологічному факультету, потрапили ми і на екзамен з петрографії.

На історичному факультеті у студентів четвертого курсу екзамен приймає доцент Р. С. Альпер. Біля дверей така знайома і близька.

Фото № 5.

— Ну, що ж, Гертрудо, і це не погана оцінка. Ось уже й вечір.

Наступного дня ми знову вирішили побувати на факультетах, але на цей раз (все ж сесія ще не в розпалі) зустріли лише представників 45-ї групи фізмату і нашого старого знайомого, доцента В. П. Шерстюка. Майбутні знавці точних наук складають діалектичний матеріалізм. Таміла Костромітіна одержує четверку. Екзамен триває (Фото № 5).

Так, будні сесії почалися.

Текст Л. ДОРОША,
фото А. ПІКОВЦЯ.

РОЗМОВА ПРО КУЛЬТУРУ—
ЦЕ ЦІКАВО

Ми — філологи, майбутні педагоги, і розмова про культуру має для нас особливе значення. Вчитель повинен бути культурною людиною в найширшому розумінні цього слова, тим більше вчитель мови та літератури.

Наприклад, знання класичної музики, живопису тощо.

Чи можна донести до учнів усю чарівність віршів О. С. Пушкіна без музики Чайковського, Глінки, Римського-Корсакова? Чи можна розповідати про пейзажі І. С. Тургенєва, не пригадавши картини Серова, Левітана?

А що може розповісти про це викладач, який провів свої студентські роки в чаді джазів? Що може розповісти людина, для якої музика — це тільки Елігтон, Жакліна Франсуа і т. п.?

По факультету все ще ходять живі карикатури на захоплення іноземним (так званий «стиль»). Ось перед нами дівчина, студентка філфаку Демченко. Одягнена вона під дешевий стиль, зачіска — «Втрачені мрії», називає себе Луїза-Лоліта. Знайомлячись з кимсь, вона рекомендується як іноземка, а втім від неї можна почути щирополтавські вирази. Навіщо цій дівчині чужі прізвища, чому вона відмовляється від власної національності? Звідки таке дивне прагнення замість українки бути італійкою?

Пригадаймо один з номерів «Комсомольської правди», в якому був надрукований фейлетон про «Мадам Дюпон з Мар'їної Рощі», котра спеціально їла гірчицю у великій кількості, аби тільки бути схожою на іноземку. Мабуть, їла б її і наша «іноземка».

Під час танців не можна виходити за межі пристойності. Хіба цього не розуміє студентка Мірер? А між тим її танці нагадують розслаблену ходу паралітика.

Що красивого в тому, що на факультетських вечорах серед залу переминається з ноги на ногу купка стиляг, наче застояні коняки? І звідки цей каламутний, як напідпитку, погляд, ці капризні зігнуті губки, ці ланцюжки в руці, які «леді» гойдають в такт до танцю?

ЩЕ Є
ТАКІ

Скажете, в школі необхідні перш за все знання? Та навіть, коли вони і є, — все одно від них не буде користі при такій поведінці вчителя.

Хочеться поговорити і про повагу до товаришів. Її бракує багатьом, наприклад і такому, відомому вже в журналістських колах міста, рецензентові і все ж ще студентові Ю. Станішевському. Він не тільки, не виправдавши довіря товаришів, зірвав доручену йому, комсомольцеві, справу, але й не почуває себе винуватцем. Він, хоч і рецензент, але все ще не розуміє, «что такое хорошо, и что такое плохо». Коли була винесена пропозиція на засіданні факультетського комсомольського бюро виключити його з комсомолу, Ю. Станішевський з обуренням заявив членам бюро:

— Що ви дурниці мелете? Хіба за це виключають?! От як би я квиток загубив!...

А те, що підвів товаришів, він за провини не вважає. Очевидно, Ю. Станішевський не збирається ставити викладачем, але й радянському газетяреві також треба вміти і поводити себе, і поважати товаришів, і бути принциповим по відношенню до самого себе.

Ми назвали тільки деякі факти з нашого життя. А чи не варто задуматись над культурою своєї поведінки таким, наприклад, комсомолкам, як Колачова, та їй подібним?

І. ПОНРОВЕНКО, студентка
філфаку.

НЕХАЙ НЕ БУДЕ БОРЖНИКІВ!

З закликком боротися за те, щоб до 40-річчя комсомолу студентський колектив університету прийшов з найвищими показниками у навчанні, виступив на нараді відповідальних за академроботу на факультетах та курсах проректор по учбовій частині доцент В. І. Махінко.

— Тільки та група зможе вважати, що вона добре підготувалася до свята, яка у своєму ра-

порті скаже: «У нас немає жодного боржника». Звідси й завдання комсомолу університету — добре підготуватися до весняної екзаменаційної сесії, — сказав він.

На жаль, все ще багато студентів, близько 150 чоловік, підходять до сесії не розквітавши з минулими «боргами». Боротьбу за повну ліквідацію академічних заборгованостей повинні

зробити основою своєї роботи громадські організації факультетів, особливо філологічного та фізико-математичного. Адже зміг підійти до екзаменів без жодного боржника хімічний факультет.

Зробити все можливе для того, щоб успішно зустріти останню передовілейну сесію і вирішили учасники наради.

На порядку денному—Марс і Місяць

Ведено, що така хмара не змогла б так довго продержатися в атмосфері, виходить, це був дуже дрібний пил. Але не з'ясовано до кінця питання — чому зникла не тільки поверхнева частина шапки, що складається, мабуть, з інею або тонкого шару льоду, але й та її частина, яка спостерігалася в ультрафіолетовому промені й вважалася льодовими хмарами, що плавають над шапкою? Чому ж і вони зникли?

Відповідь на це питання може бути одержана при детальному вивченні властивостей атмосфери Марса.

Вчені займаються також ви-

вченням властивостей зовнішнього покриву поверхні Місяця. Знаходить підтвердження думка, що поверхня Місяця пориста, нагадує певні зразки туфових порід на Землі, пухлячавих лав та вулканічного попелу. Саме ці речовини, які мають дуже малу теплопровідність, більш-менш відповідають результатам оптичних спостережень і вимірюванням радіовипромінювань Місяця. Радіовипромінювання дають можливість одержувати відомості про температуру на невеликій глибині (до 40 сантиметрів), від поверхні Місяця. Але точна товщина цього «ізолюючого» шару не відома. А знати це важливо для перших космонавтів, які інакше не зможуть зробити успішну посадку на Місяці. Тим-то великого значення набуває дальше вивчення по-

верхні Місяця, його походження. Цікаві були з цієї точки зору доповіді доктора фізико-математичних наук Б. Ю. Левіна і професора Н. М. Ситинської.

Потрібна ще більша погодженість у спостереженнях і обробці одержаних даних, товариська взаємодопомога і підтримка, розробка спільних планів досліджень планет — до цих висновків прийшов згуртований спільною метою загін радянських вчених-планетознавців.

В. МАТЕЙЧЕНКО.

«ХАРКІВСЬКИЙ
УНІВЕРСИТЕТ»
Стр. 3. 31 травня 1958 р.

Фото № 3.

кристалічних порід. Складають ка серцю кожного студента карттертьокурсники, приймає доцент тина: «Йти, чи ще не йти? По-

Фото № 4.

Закінчення. Початок див.
на стор. 1.

Говорить географічний факультет

Студенти—дослідники

У ЛЬВІВ'ЯН ОРГАНІЗОВАНО ТАК

НАШ ФАКУЛЬТЕТ кліматології, гляціології. Спостереження проводились у льодовиковій зоні Кавказу, майже зовсім недослідженій в кліматичному відношенні. Зібрано цінний науковий матеріал.

У складі експедиції працювали не лише співробітники університету, але й студенти.

Особливо відзначились своєю витримкою, вмінням переборювати труднощі, яких було чимало, студенти В. Грищенко, В. Бураков, І. Коротун, І. Черваньов. Вони зуміли відмінно використати одержані в університеті знання на практиці.

Цього року експедиція МГР ще більш розширюється. Буде створено кілька загонів: домбайський, баксанський, сванецький, урухський і дагестанський, які вестимуть спостереження в місцях роботи експедиції Другого Міжнародного Полярного року (1932—33 рр.), щоб одержанні кліматичні та гляціологічні дані порівняти із спостереженнями 1932 р.

В роботах експедиції візьмуть участь студенти різних курсів. Серед них будуть і «досвідчені» експедиційні співробітники Бродський, Зусько, Долот, які вже брали участь в експедиціях минулого року, і «новачки» — Снегур, Компанієць, Лунін, Некос та інші. У них попереду — дуже цікава робота. Кожний загін матиме декілька мікрокліматичних станцій та пересувну дослідницьку групу. Будуть проводитися спостереження над швидкістю абляції льоду, швидкістю руху льоду, провадитимуться з'йомки кінців льодовиків з метою порівняння їх сучасного положення з положенням під час топографічної з'йомки, будуть вивчатися сліди старовинного обledenіння.

Доценти
Г. ДУБІНСЬКИЙ,
П. КОВАЛЬОВ.

Для користі справи

Недоліком в організації практики першокурсників є відрив практики з геодезії від загальногеографічної практики. Щоб ліквідувати його, вирішено провести всю практику першого курсу в Гайдах. Якщо місцевість не дозволить провести в Гайдах геодезичну практику повністю, там відбудеться практика лише з окомірної з'йомки. Це дозволить по одержаних матеріалах скласти план району робіт і в подальшому використовувати його як основу для нанесення на нього з загальногеографічної практики результатів досліджень ґрунту, рослинності, геоморфологічних даних тощо.

Студенти оволодіють навичками складання плану і наступного заповнення його даними різноманітного обслідування місцевості.

Б. ІВАНОВ, доцент.

Новини науки

Бельгійський зоолог Бернар Ейвельманс у своїй книзі «По слідах невідомих тварин» повідомляє про тарин, в існування яких протягом століть ніхто не вірив і яких зараховували до давно вимерлих істот. Наприклад, в Африці (Родезія) вченим Рольпо у 1926 році був виявлений великий нічний хижак леопард-гієна, якого місцеві жителі називали «жахом ночей». Він був відомий у древньому Єгипті під назвою гішу. Леопард-гієна полює тільки вночі, не боїться людини, спустошує загопи для худоби. Мисливцями спіймано кілька екземплярів цієї тварини.

Невтомний природознавець доктор Орбел знайшов у внутрішніх районах Нової Зеландії представників гігантських безкрилих птахів, яких також вважали вимерлими. У густих плавнях на березі раніш невідомого озера собаки сполохнули безпорадних птахів Мого і Такахе, яйця яких майже у 140 разів більші за курячі.

До святкування 40-річчя ВЛКСМ

Зараз по всій країні йде активна підготовка до гідної зустрічі знаменної дати — 40-річчя ВЛКСМ. Комсомольська організація географічного факультету включилася в цю роботу. Кращим подарунком буде, безумовно, відмінне навчання кожного комсомольця. Успішно склавши зимову екзаменаційну сесію, колектив нашого факультету хоче під час весняної сесії закріпити цей успіх. Це зобов'язання підкріплюється ділами комсомольців.

На факультеті буде створено альбом «Комсомольці геофаку — до 40-річчя комсомолу», в якому будуть відображені корисні справи окремих комсомольців, груп, курсів і в цілому факультетської організації (робота в саду Шевченка, в ботанічному саду, шефська робота в школі, в гуртожитку будівельників, колгоспі тощо).

Крім того, комсомольська організація підготує монтаж на тему «Історія комсомолу». Редколегія факультетської газети вже зараз готує матеріали для спеціального номеру стіннівки.

В період літньої практики третіх і четвертих курсів передбачається проведення студентами лекцій, бесід, присвячених цій даті, організація вечорів художньої самодіяльності разом з місцевою молоддю. Батькам кращих наших комсомольців у ці дні будуть направлені листи з подякою. Підсумки проробленому ми підведемо на факультетських комсомольських зборах напередодні свята.

Г. МАТКОВСЬКИЙ, секретар комсомольської організації факультету.

„Компас“ розмагнітився

Наша редколегія на папері велика — 10 чоловік. А насправді працює 2—3 чоловіка. Тому і газета останнім часом виходить нерегулярно, з запізненням мінімум на тиждень. Номери нецікаві, не відображають всього факультетського життя. А з оформленням і того гірше. Головний художник редколегії — Борис Чурсін. Не можна не визнавати, що він добре виконував свої обов'язки.

Але за останній час його ніби підмінили. Він почав ставитися до своїх обов'язків несумлінно, номер іноді затримувався з його вини. Враховуючи, що Чурсіну нелегко було поєднувати такі навантаження, як редактор і художник, його звільнили від обов'язків редактора. Але змін не сталося. Можна прямо

сказати, що Чурсін перестав поважати товаришів. Він знає, що крім нього малювати нікому, і все ж сам нічого не робить. Так само, як Черваньов і Юдін, він зовсім перестав усвідомлювати свою відповідальність за випуск газети. І зараз становище таке: редактор і секретар комсомольського бюро бігають, просять, майже слізно, членів редколегії, щоб вони виявили бажання прийняти участь у випуску номера. Це — не метод!

Ю. ВОЙНАРОВИЧ, студент другого курсу, редактор стіннівки «Компас».

практики, що відбувалася у Миколаївській області, вони зібрали великий матеріал з економіки адміністративних районів.

Це свідчить, що автори доповідей у значній мірі опанували методику наукових досліджень.

Заслужують на увагу також доповіді, написані на основі літературних джерел студентами переважно молодших курсів. Кращою з цієї групи, безумовно, є доповідь студента Г. Ключанського «Харківський економічний район».

Від усієї душі великих успіхів бажаємо ми сьогодні п'ятикурсниці, завтрашньому молодому спеціалістові Євгенії Оришко.

Роки навчання в університеті стали для неї справжньою школою життя. Вони виховали в Євгенії серйозне ставлення до роботи, до дорученої справи, вдумливість, уміння працювати систематично, без ривків, вміння швидко і чітко обробляти зібраний в польових умовах матеріал, тобто всі ті якості, які необхідні вчителю, досліднику.

С. ПРОХОДСЬКИЙ.

кандидат географічних наук.
На фото: Є. ОРИШКО.

Набираючи навичок наукової роботи

З 12 доповідей, поданих на конференцію секцією економічної географії, 7 написані на основі матеріалів виробничої практики студентів, а останні — по літературних джерелах.

Особливо цікаві доповіді першої групи. Кращими конференції визнала праці Л. Гончарової, Н. Краснокутської, В. Попенко.

Доповідачі — студенти п'ятого курсу. В період виробничої практики, що відбувалася у Миколаївській області, вони зібрали великий матеріал з економіки адміністративних районів.

Це свідчить, що автори доповідей у значній мірі опанували методику наукових досліджень.

Заслужують на увагу також доповіді, написані на основі літературних джерел студентами переважно молодших курсів. Кращою з цієї групи, безумовно, є доповідь студента Г. Ключанського «Харківський економічний район».

М. П'ЯТИГОРСЬКИЙ, доцент.

У Львівському університеті, де участь у роботі. І, нарешті, на мені довелося як гостеві побувати на науковій конференції, робота організована дещо інакше, ніж у нас.

Так, перш за все, хоча у них на конференцію висувається менша кількість доповідей, але заслуховуються обов'язково всі.

Розподіл на підсекції (фізгеографи, економгеографи тощо) не існує. Позитивним здається мені й те, що у львів'ян стало традицією готувати до конференції колективні узагальнюючі праці.

Молодшокурсники на конференції львів'ян не тільки були присутніми, але й брали активну участь у роботі. І, нарешті, на мені довелося як гостеві побувати на науковій конференції, робота організована дещо інакше, ніж у нас.

Вони входять і до складу експедицій, складають своїми силами атласи Львівського економічного району.

Ми цікавилися, зрозуміло, не тільки науковою, але й учбовою роботою студентів — географів Львова. Слід зауважити, що в їх розпорядженні чудово обладнані лабораторії, учбові кабінети. Це є і в нас. Але ось чому ми позаздрили — щорічно, крім літніх учбової та виробничої практики, львів'яни-географи відправляються на так звану маршрутну практику (наприклад, по республіках Середньої Азії). Ви собі уявляєте, як це цінно і цікаво для майбутнього викладача! Чому у нас такої практики нема?

А взагалі, це чудово побувати в гостях у гостинних друзів, пізнати нове, побачити, повчитися. Просто щастя, що мені трапилась така можливість.

А. КОЛЕСНИК.

Новини науки

В пресі з'явилося повідомлення, що в глибоких шотландських озерах Лох нес і Лох шип припускається існування гігантських водяних черв'яків завдовжки в 20 метрів та водяних ящурів, предки яких жили 70 мільйонів років тому. Вже є сотні свідчень жителів. Таємницю цих озер мабуть незабаром буде розгадано.

З Антарктиди повідомляють про нові відкриття радянських учених. Морський загін із складу 3-ї радянської антарктичної експедиції на дизельелектроході «Обь» досліджував узбережжя шостого континенту від берега Нокса до землі короля Георга V; переборюючи труднощі, вчені висаджувалися на невідомі землі, на які ще не ступала нога людини, з допомогою ехолота вимірювали глибини. У ряді випадків берегову лінію довелося показувати на десятки миль далі на південь, ніж вона була зазначена на карті, змінилися контури льодовиків, що спускаються у море. Зазначена на карті земля Дісковері виявилась підводною обмілиною, зв'язаною з берегом багаторічним льодовим припаєм та айсбергами. Мис Хорм Блаф насправді виявився островом, до того ж на сотні метрів вищим від рівня моря. У піщаниках, з яких складається острів, знайдені залишки рослин та кісток тварин, які існували 200—250 млн. років тому. За визначенням проф. П. А. Шумського, середня товщина льодового покриву Антарктиди становить не 1500 метрів (як думали раніше), а 2500 метрів; отже об'єм льоду на материкові становить не 19, а 30 мільйонів кубічних метрів.

Заст. редактора
Б. Щербаненко.